

<p>18 februari 323 IDEM A. ad Maximum Pf. U. Libertati a maioribus tantum impensum est, ut patribus, quibus ius vitae in liberos necisque potestas permissa est, eripere libertatem non liceret.</p> <p>1. Si quisquam minor venundatus actum maior administravit, quoniam minoris emptio scientiam non obligat, eum ad libertatem venientem emptionis actusque a maiore administrati praescriptio non tenebit:</p> <p>2. Nec vero ille, qui apud quempiam pro servo educatur, ac maior effectus vendenti veluti domino acquivit actuque administrato iam paene extremam relegit libertatem, (quoniam neque maior effectus originem suam noverat, neque eam, quam ignoraverat, venditionem patiens deseruisse iudicandus est) minori similis, eadem emptionis atque actus administrati praescriptione non alligabitur, sed utriusque dabitur assertio.</p> <p>3. Paria etiam in libertinis erunt, qui quaestu quodam in eandem rursus servitutem relabuntur. Sed eorum hac exceptione causa distinguenda est, ut, qui impuberes intra annum quartum decimum manumissi ac deinceps in servitio retenti ignorata libertate non utantur, maioresque venundati actum gerant, ab assertione non arceantur: quum illi aetati tributae libertatis ignoratio aut oblivio concessa est. Qui vero memoria firma venditioni post factae non nescius innectitur, huius legis beneficio carebit.</p> <p>4. Et quoniam vicissim etiam ipsis, qui his rem commiserunt, medendum est, si quisquam omnium, qui supra comprehensi sunt, in libertatem proclamaverit, id, quod apud se esse eius, qui se dominum dicit, profitebitur, quoniam de eo non dubitatur, reddi ac referri iudex protinus pronuntiabit.</p> <p>5. Quod vero petitur, si id fuerit negotiatione controversum, per cautionem assertoris, ut alia lege comprehensum est, conservabitur, ac petitio differetur, ut, si fuerit approbata propria libertas, gestarum rerum ab eodem ratio atque omne, quod debetur, reposcatur, ut servitute depulsus, qui pro domino quondam fuerat, habeat, quod ut servo domini iure largitus est, et quae ex earum rerum quaestu ac fructibus conciliata sunt, et quae de furtivis compendiis obscure capta ac parta sunt, quum liberum esse non oporteat, quod apud servum dominus peculii nomine collocaverat.</p> <p>6. Ea vero, quae testamento aut donatione quaesita sunt, aut quae ex earum rerum emolumentis empta confectaque sunt, eidem ingenuo deputentur.</p> <p>7. Quae tamen universa exacto libertatis iudicio, quo a supra dictis rebus discernuntur, in sequestri esse oportet, ut, his ab utroque deductis atque in medio iure locatis, ad eorum proprietatem uterque contendat. DAT. XV KAL. MART. THESSALONICA, SEVERO ET RUFINO CONSS.</p> <p><i>Interpretatio.</i> Minor venditus, si post viginti et quinque aetatis suae annos iam maior effectus servierit aut in rebus emptoris actor aut cuiuslibet rei ordinator fuerit constitutus, quum de ingenuitate sua proclamaverit, sine praeiudicio servitii, quod gesserit, audiatur, nec hoc ei praeiudicium generet, quod eius, a quo emptus est, domum aut utilitates in annis maioribus positus visus est ordinasse. Hoc etiam de libertis lex haec praecepit custodiri, ut, qui intra quattuordecim annos fuerint manumissi et actum in maiore aetate positi gesserint patronorum, libertati eorum actus non praeiudicet servitutis, sed quum voluerint, suas aut de ingenuitate aut de libertinitate, intra tempora legibus constituta, proferant actiones. Sic etiam, si quis minor ingenuus a quolibet fuerit educatus et, liberum se esse nesciens, fuerit a nutritore distractus et actum vel utilitatem illius, a quo emptus est, ut servus gesserit, priusquam triginta annorum praeiudicio teneatur, potestatem habeat reclamandi, et quasi minor is, priusquam tempora suppleantur, amissam recipiat libertatem. Quicquid vero eis ille, a quo empti sunt, vel tradidit vel donavit vel quaecumque ex rei suae administratione profecit, totum retinendi ac revocandi habeat potestatem. Si vero huiusmodi personis aliquid a quibuscumque aliis aut testamento aut donatione collatum est, id solum sibi iam liberi vindicent: nam quod de re patroni libertus vel emptoris ingenuus, dum serviret, profecit, libertati redditus libertus patrono, ingenuus emptori restituat. Hi vero, qui in annis maioribus</p>	<p>323 Martyrdom of Habib the Deacon Licinius All who will not make a pagan sacrifice were to be burned with fire. [The persecution under Licinius is described in Eusebius, H.e. 10.8.14-19 and VC 1.51-56 and 2.1-2.5. The Martyrdom of Habib the Deacon is a Syriac document from Egypt, now at the British Museum. This persecution only affected the eastern portions of the empire.]</p> <p>25 december 323 CT 16.2.5 Constantine Christians shall not be forced into participating in pagan practices; anyone who forces a Christian into such an act shall be publicly beaten, unless he holds an honorable rank, in which case he will be fined and the money given to the state treasury. [The date listed is May 25, but according to Coleman-Norton, Pharr and Elliot, Constantius would not have been in Sirmium (where the law was issued) until December, so the date should be Dec. 25, 323.] By 314, 110 years from the Games of Septimius Severus, the Christian Constantine I was emperor, and no Secular Games [ludi saeculares] were held. The pagan historian Zosimus (fl. circa 498–518), who wrote the most detailed extant account of the Games, blamed this neglect of the traditional ritual for the decline of the Roman Empire.</p> <p>324 Eusebius, VC 2.48-60 Constantine Constantine encourages all citizens of the empire, both pagan and Christian, to live in peace and unanimity without restraining the other group. [See note on the authenticity of anti-pagan legislation in the Life of Constantine.]</p> <p>324 Mss: Paris syr. 62 and Brit. Mus. Add. 14, 526 and 528. Constantine Constantine directs bishops from all over the east to assemble at Nicaea, redirecting the council which was originally planned to meet in Ancyra.</p>			
---	---	--	--	--

<p>constituti sunt, scientes se esse ingenuos vel libertinos, si vendi acquiriverint, in ea, ad quam scientes sua voluntate transeunt, servitute permanent.</p> <p>13 april 323 IDEM A. ad Florentinum. Si nominatus magistratus aliquis refragetur, non appellatio, sed querimonia hoc dicitur, appellationis enim verbum in maioribus rebus dici oportet. Similiter et si ad exactionem annonariam nominatus de iniustitia queratur, non appellatio, sed querella hoc esse videbitur. Ideoque nec tempora appellationum servandasunt, sed mox super huiusmodi querimoniis disceptandum. DAT. ID. APRIL. CONSTANTINOPOLI SEVERO ET RUFINO CONSS.</p> <p>EPISTULA ABLABI PRAEFECTI PRAETORIO ET CONSTANTINI IMPERATORIS DE IURE CIVITATIS ORCISTANORUM p. 491</p> <p><i>Interpretatio.</i> Si quis cum quibuslibet hostibus praedas egerit aut praedam cum praedonibus diviserit, incendio concremetur.</p> <p>13 april 323 Imperator Constantinus. A nullo iudice praesumi decet, ut auctoritate sua ferias aliquas condat. Nec enim imperiales ferias vocari oportet, quas administrator edixerit, ac per hoc, si nomine eximuntur, etiam fructu carebunt CONSTANT. A. AD SEVERUM. D. ID. APRIL. SIRMI SEVERO ET RUFINO CONSS.</p> <p>28 april 323 [IM]P. CONSTANTINUS A. ET C. Ne cui liceat praepositorum vel decurionum vel tribunorum cohortium quocumque genere cuiquam de militibus a castris atque signis vel his etiam locis, quibus praetendant, discedendi commeatum dare. Si quis vero contra legem facere ausus fuerit et militem contra interdictum commeatu dimiserit atque id temporis nulla eruptio erit, tunc deportatione cum amissione bonorum adficiatur; sin vero aliqua barbarorum incursio extiterit et tunc, cum praesentes in castris atque apud signa milites esse debeant, quisquam afuerit, capite vindicetur. DAT. IV KAL. MAI. SEVERO ET RUFINO CONSS.</p> <p>29 april 323 IMP. CONSTANTINUS A ET C. Si quis barbaris scelerata fa(c)tione facultatem depraedationis in Romano(s) dederit vel si quis alio modo factam diviserit, (vi)vus amburatur [comburatur]. DAT. IV KAL. MAI. SEVERO ET RUFINO CONSS).</p> <p>21 mei 323 IDEM A. ad Ulpium Flavianum consularem Aemiliae et Liguria. Ab extraordinariis omnibus fundi patrimoniales adque emphyteuticarii per Italiam nostram constituti habeantur immunes, ut canonica tantum et consueta dependant ad similitudinem per Africam possessorum. DAT. XII KAL. IUN., LECTA APUD ACTA SEVERO ET RUFINO CONSS.</p> <p>25 mei 323 IDEM A. ad Helpidium. Quoniam comperimus quosdam ecclesiasticos et ceteros catholicae sectae servientes a diversarum religionum hominibus ad lustrorum sacrificia celebranda compelli, hac sanctione sancimus, si quis ad ritum alienae superstitionis cogendos esse crediderit eos, qui sanctissimae legi serviunt, si condicio patiat, publice fustibus verberetur, si vero honoris ratio talem ab eo repellat iniuriam, condemnationem sustineat damni gravissimi, quod rebus publicis vidicabitur. DAT. VIII KAL. IUN. SIRMI SEVERO ET RUFINO CONSS.</p> <p>31 december 323 IMP. CONSTANTINUS A. Quoniam decessoris tui litterae missae ad Proculeianum tribunum et magistrum officiorum continent quorundam provincialium mancipia abducta pro pignore sub officio retineri, eo quod vestes canonicas vel equos minime intulerunt, atque haec mancipia neque dominos solutis debitis recepisse neque alios comparasse, veritos ne haec rescinderetur distractio: iubemus duorum mensum spatium ad solvenda debita mancipiorum dominis indulgeri, quo transacto nisi debita fuerint persoluta, firmiter mancipia comparabunt quicumque ad emptionem accesserint. PROPOSITA PRID. KAL. IAN. CASTULONE SEVERO ET RUFINO CONSS.</p>				
--	--	--	--	--